

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 10. kimavca 1910.

Štev. 37.

Mednarodni liberalizem zoper koroške Slovence.

Liberalizem je največji škodljivec Slovencev in se je kot tak še v vseh za slovenski narod odločilnih zadevah pokazal: Liberalizem je ločil maloštevilni narod slovenski v dva tabora in tako njegovo odporno silo zmanjšal. Liberalizem kvari Slovencev značaje in s tem kvari narod. Liberalizem je del koroških Slovencev požrl s tem, da jih je gnal v nemškonarodni tabor. Liberalizem, kojega lupina je „naprednjaštvo“ in svoboda, kojega jedro je pa hinavščina in laž, tudi še sedaj straši med koroškimi Slovenci in išče, kje bi kakega trdnega slovenskega kmeta pod krinko „narodnosti“ ujel v liberalne mreže; da je narodnost liberalcu deveta briga, smo se že čestokrat prepričali. Na jeziku nosi slovenski liberalci v enomer narodnost in narodnost in samo narodnost, a dejanja njegova so protinardna. Slovenski liberalci se radi družijo z nemškimi, če je treba udariti po katoliških Slovencih, ne oziraje se na to, ali ima pri tem narod škodo ali ne. O tem smo se zadnji čas iznova prepričali; videli smo, kako brezvestno se liberalci igrajo z narodovim imetjem.

Besna židinja.

Vedeli smo, da bodo skušali naši narodni nasprotniki izrabljati Kayser-Weissovo zadevo tudi proti Slovincem, da bi na en mah ubili dve muhi, kakor pravi pregovor. Menili smo pa, da se ne bo našel list, ki bi si upal to javno — lagati. Pa žid še nikdar ni bil izbirčen v sredstvih. Tako je židovska „Neue Freie Presse“ ne na očiten, pač pa na zvit način skušala spraviti koroške Slovence v zvezo z denarnim pomolom nemških krščanskih socialcev. Brez vsake zveze in brez vsakega povoda je dunajska židinja poročala, da je „polom hkrati težko preboljiv udarec tudi za slovenske klerikalce, proti katerim da je po celi deželi in zlasti pri kmetskem prebivalstvu največje ogorčenje“. To je že več nego drzna trditve. Našo stranko nemški polom nič ne briga, slovenske posojilnice so že skoro vse

po priporočilu strankinega vodstva pri „Zadružni Zvezi“ v Ljubljani, nobena izmed slovenskih posojilnic ni pri nemškem polomu interesirana, in vendar se drzne židinja — lagati, je pač stara naša sovražnica. Škoda bi res lahko trpele naše posojilnice, ali ne zaradi denarnega poloma med nemškimi krščanskimi socialci, ampak zaradi laži, ki jih na tihem med ljudstvom trosijo nemškonacionalni agitatorji, baje v prvi vrsti učitelji, da bi zbegali naše ljudi in bi ljudje začeli jemati popolnoma varno naložene denarje iz slovenskih posojilnic in bi tako oškodovali sebe in slovenske posojilnice! Laž, ki jo je spravila v svet „Neue Freie Presse“, so takoj ponatisnili — seveda tudi samo tako ovinkarsko — graški nemškoliberalni listi. Tudi ti seveda si ne upajo trditi, da so pri polomu interesirani slovenski denarni zavodi, ker se bojijo roke pravice. Pišejo tudi samo, da bomo ta udarec tudi Slovenci težko preboleli, nevedni bralci pa si nehote morajo misliti, da smo Slovenci res udeleženi pri tem nesrečnem polomu v nemških vrstah. To zlobno pisarjenje je že nemškim krščanskim socialcem preveč; njihovo koroško glasilo „Kärntner Tagblatt“ piše z ozirom na to sledeče: „Najboljše si je privoščila „Neue Freie Presse“, ki je pisala, polom je „težko preboljiv udarec za slovenske klerikalce!“ „Nehote, ampak ravno nemške kmete zadene udarec, ker je centralna blagajna organizacija krščanskosocialnih nemških posojilnih društev.“

„Štajerc“ — sovražnik slovenskega naroda.

Da pri tej gonji ni izostal edini slovenski politični list, ki ga izdajajo za Slovence najstrupenejši sovražniki Slovencev, „Štajerc“, se ni čuditi. Ta list se živi od samih laži, hinavstva in obrekovanj in je največji madež na telesu slovenskega naroda. Ta je moral seveda vse druge liste v očitnih lažeh prekositi, čeravno mora vedeti, da pride taka očitna laž že čez par dni na dan. Pa kaj to njemu! Saj se živi od laži! Poglavitno mu je, da bi slovenske denarne zavode oškodoval in namen je zanj dosežen! „Štajerc“ je o Kayser-Weissovi zadevi raz-

pravljaj po svoje in se je drznil zapisati sledeče: „V tej Weissovi centralni kasi so združene tudi vse slovenske posojilnice. Te posojilnice bodo tudi brzkone vse svoje denarje izgubile. To je tako velikanska brezvestnost, da smrdi do neba!“ Da, tvoja falotska predrznost, brezvestnost in lažnivost, „Štajerc“, že res smrdi do neba! Ne verjamemo, da bi se bil kdaj kak list drznil poročati tako očito in ob enem zlobno laž, kakor je storil „Štajerc“, zanašajoč se očitno na „nemške porotnike“ pred sodiščem!

Morda se je ta ali oni že nasedel „Štajercem“ lažem in dvignil iz povsem varnih, trdnih slovenskih posojilnic težko prisluženi denar in se tako brez potrebe oškodoval, ker bo — izgubil obresti. Za škodo naj se zahvali „Štajercu“ in bo vedel zanaprej še kdaj verjeti lažniku vseh lažnjivcev, ki se mu načeloma sploh ničesar ne sme verjeti! Vprašamo pa se pri tem nehote: Državni pravdnik, ali si spal, ko si prebiral „Štajerca“? Res je, da nobena slovenska posojilnica ni več pri centralni blagajni!

Brezvestno liberalno časopisje.

Najžalostnejše poglavje v tej zadevi je pa pisava slovenskih liberalnih listov. Ti bi bili poklicani, da naše ljudstvo poučujejo, mu odkrivajo resnico in povedo, da Slovenci s polomom nemških krščanskih socialcev nimamo prav ničesar opraviti; njihova dolžnost bi bila, da naše ljudstvo, ki mu ne preti nobena škoda, pomirijo in tako obvarujejo ljudstvo in slovenske denarne zavode, ki bi res trpeli škodo, ako bi začeli vložniki dvigati svoj denar. Liberalni listi vedo, da bi dvignjen denar naši ljudje naložili v nemških in povečeni ne tako trdnih posojilnicah kakor so naše. Tu pa so zopet pokazali, da jim je ljudski blagor deveta briga! Samo da bi mogli v kalnem ribariti in udariti, če tudi z najgnusnejšimi sredstvi, katoliške narodne stranke! Toda to nezaslišano falotstvo liberalnih listov se bo nad njimi še kruto maščevalo! Ljudstvo jim bo potegnilo krinko z obraza in jim pokazalo hrbet. Prepričani smo, da bodo storili isto

Podlistek.

Na Plešivcu.

Gospod urednik!

Zadnjič sem se podal na Plešivec, nedeljo popoldne je bilo. Solnce tako žgoče, da bi si na njem pekel lahko krompir, če bi ga imel. Ležal sem vrhu hriba v travi in zabodeno motril lepo slovensko trobojnico, ki je plapolala na visokem drogu nad menoj.

Naenkrat pa začujem od druge strani gore grgrajoče sopenje. Ozrem se in vidim, da se kobaca navzgor po vseh štirih neroden hribolazec. Ko se mi približa, se pa ne malo začudim: bil je Ožbetov Nace iz Ljubljane, tisti Nace, s katerim sva predlanskim tepežkala na Notranjskem in so naju potem v Ljubljani aretirali. Komaj sem ga spoznal, revež se je precej izpremenil.

„Tristo komarjev, kaj je pa tebe ljubljanska srajca prineslo sem gor na Koroško?“ se začudim nad njim.

„O serbus, Clovčan! Kaj s' še živ? Veš, jest ne morm neč več gibat!“ toži ves zasopljen in mi poda svojo debelo roko. „Ta prklet Plešič me je pa zdelal! Zadnč, k' sem biu na Triglavu se me ni godiu tku slab, čeprou je menda za par metrov viši kokr ta Plešič, za gotov pa ne vem, miru nism še ne Triglavu ne Plešiču.“

Zvali se po teh besedah poleg mene v travo kot snop.

„Ti, Nace, poglej, kako je tu lep razgled na slovenski Rož, — Ali imaš mogoče pri sebi daljnogled?“ ga vprašam.

„Al miš, de sem Samotar al pa dohtar Barigle, k se n'kamer ne upata brez rešpetlina?“

„Ali ju ti poznaš?“

„Kaj je ne be poznov, saj smo ble zadnč skep na Golic. Prouzaprou Samotar je biu in je jeskon se svojmo velikmo rešpetlinom dohtar Barigleca tam po spodnje-koroških dolinah, pa ne vem če ga je najdu, menda neč. Jest sem pa rajš tacajt ležou tam zad u škalah in uleku svoja dreta in špaga, pa mal klobas sem tud jemu u žokle.“

„Ali danes nisi vzel nič s seboj?“

„Oja, pa sm že sneđu še prej k sem šu iz Iblane. — Ti, kje pa je tle gor planinska kočā? Veš, jest sm že lačn.“

„Planinske kočē ne rabimo na Plešivcu; glej tu doli je narodna gostilna, lahko si privoščiš, kar hočeš!“

„Dobr, pa še nekej ti morm preh povedat. Sej b te že pisou, pa nism vedu, če s še u Clouc, — prouzaprou pa ne znam pisat, sam iblanska špraha mal kraclam. — Veš, zadnč je biu u Iblan tale cloušk Močnk.“

„Kakšen Močnk?“

„No ja, kaj ga ne poznaš? Ta vaš žepan Motnec, al kako se mu že prau, je pršu zadnč na naš slovensk shod u iblansk kazin. Tku je govouru in nas nadušal ze slovenska stvar, de so marskirmu prou po herpt tekle souzel!“

„Saj on je vendar Nemeč!“

„Kaj, on Nemeč? Bulš zna slovensk kokr jest al pa ti! Clouc je žihr vesiu, k ma tagca Slovenca ze žepana! Medva sva se kmal seznanla u Iblan. Ko pa je šu zvčer nazaj, b ga pa kmal retirat.“

„Zakaj?“

„Veš na pangof se je zmotu, je mislu, de je u Clouc, pa je zahtevou slovenska karta, potl so ga pa hotl 'retirat. Sreča je bla, de sm biu jest zraven in sm polcaje pregovouru. Veš, mene usi iblansk kifelc dobr poznaja! Neumnu je pa naredu, da zahteva slovenska karta. Kje pa se dobo slovenska karta — nkir, prou nkir ne! Na iblansk grad boja zdej delal tramvaja, tam se boja morbet že duble slovenske karte, derge pa nkir ne, prou gvišn da ne!“

Zdaj se začuje pod nama v gostilni lepa slovenska pesem, ki naju oba privzdigne na noge.

„Kdu pa tku lep poje?“ me vpraša Nace začuden.

„To je menda slovensko pevsko društvo iz Celovca, ki je danes tu na izletu,“ mu odvrnem.

„Kaj mate u Clouc tud slovensk društvu? Motnec pa me je reku, de ni nobenga slovenskga pevskga društva u Clouc. Reku je prouzeprou, de so per useh nemških pevških društvah tam narbulš pevc skoru sam Slovinc, de pa rajš nemšk pojeja, ker je bel nobl. — Če so pa u Clouc take šlape, me pa nkul ne bo vidu tist vaš mest, prmaruš da ne! — Pejma raj dol u oštarija, jest sm že lačn in žejn. Pa se tud tle gor tku neč ne vid!“

„Kaj si ne boš nič ogledal te lepe slovenske okolice, Nace?“

„Miš, de plezam jest zatu na gore in hribe, de b potl dol gledu? Kaj miš, da sm tku naumn! Jest grem na hribe zatu, de se loha u kakh škalah mal naspim, saj doma tku nemam nkul časa!“

tudi vsi pošteni elementi, ki se sedaj nahajajo v liberalnih vrstah!

„Korošec“, vreden pajdaš „Štajerca“.

Nezakonsko dete „Korošec“ je poročal z dne 3. septembra dobesedno: „Pred par leti so hoteli Brejci, Podgorci in Krek zapeljati slovenske koroške posojilničarje, da bi pristopili k nemški klerikalni združni zvezi. Vsled odločnega nastopa naših narodnjakov se je to preprečilo. Zdaj pa je nastal pri tej zvezi velik „krah“, radi katerega vzdigujejo ljudje denar iz nemških klerikalnih posojilnic. Razumljivo je, da bi tudi slovenske posojilnice trpele radi tega, če bi se svoj čas ta protinarodna namškokerikalna nakana in namera posrečila lepi trojici „narodnih voditeljev“ kakor so Brejci, Podgorci in Krek“.

To „Koroščevo“ poročilo je od prve do zadnje črke izmišljeno in zlagano. Ravno nasprotno od tega, kar podtika „Korošec“, je res. Ravno dr. Brejci, Podgorci in Krek so pred dvema leti sklicali v Celovec koroške slovenske posojilničarje, da bi napravili red med njimi. Takrat je bil en del slovenskih koroških posojilnic pri združni zvezi v Celju, en del pri oni v Ljubljani, tretji del pri „Zentralkasse“ v Celovcu in četrti del pod kontrolo deželnega odbora. Dr. Brejci, Podgorci in Krek so uvideli škodljivost te razcepljenosti in so sklicali zgoraj omenjeno zborovanje posojilničarjev, da bi vse slovenske koroške zadrage pristopile k „Združni Zvezi“ v Ljubljani, ki je naše naravno narodno sodišče. Da se ta gotovo pametna in narodno koristna namera že takrat ni dosegla v polni meri, tega niso krivi dr. Brejci, Podgorci in Krek, ampak krivi so tega zopet le — liberalci! Kajti na omenjeni posvet posojilničarjev poslali so celjski liberalci znanega Štiblerja, ki je s svojim nastopom preprečil, da niso že koj takrat vse slovenske posojilnice korporativno t. j. vse hkrati pristopile k ljubljanski združni zvezi. Če bi ne bili takrat liberalci sloge med našimi posojilničarji razbili, bi se bila že takrat uresničila želja dr. Brejca, Podgorca in Kreka, in bi že od takrat naprej ne bilo nobene slovenske zadrage pri nemški centralni kasi. Tako se je tudi tukaj pokazalo, da so liberalci samo za to na svetu, da podirajo, kar drugi zidajo, in da potem drugim svoje lastne grehe podtikajo. Slovenski koroški posojilničarji pa so nam žive priče za resničnost tega, kar smo zgoraj zapisali. Dobro je, da naši vrli posojilničarji spoznajo vso brezmejno lažnivost in nesramnost lista, ki dela s svojim imenom nečast vsem pravim Korošcem!

Pribijemo torej, da se je „Korošec“ poslužil tako grde laži, kakor jih nahajamo edino-le še pri „Štajercu“. Gliha vkup štrih! Ta madež grde lažljivosti ostane „Korošču“ za vedno! Slovenski posojilničarji, zdaj si oglejte volka v ovčji obleki! Zapomnite si, kako je lagal „Korošec“ v tistih časih, ko so si nemškutarji z lažmi prizadevali, da bi oškodovali cvetoče slovenske zavode! Tak „narodni“ list ne dobi od nas na take grdobije drugega odgovora nego: „Fej!“ Z liberalnimi kalini, ki skušajo naše ljudstvo loviti v zanke s takim nizkocostnim listom, bomo obračunali, kakor zaslužijo!

„Kako se pa imaš še v Ljubljani? Kaj pa sedaj počenjaš tam?“

„Kaj čem počenjat! Zadnč sm prodau konje, zdaj pa sm začeu štacuna s klobasam in šnopsam. Pa me prou dobr gre ta šeft. Sej pa mam tud bogata zaloga. Kokr balinkugle debele in še več kokr pu metra douge klobase in salame me vseja u magacin.“

„Je li to mogoče?“ se začudim.

„Zakaj da ne? Miš, de sm tku naumn! Saj nisa mesene, ampak lesene! En tišlar me je narezu eneh trideset takh koncu, malar me jeh je pa potl naštrihu, de sa glih take za videt, kokr salame. Mesene snem sam, lesene pa prdajam ldem.“

„Saj takega blaga vendar ne moreš prodajati!“

„Še bul me gre šeft, kokr prej k sem s konje vozu cestn blat in konjske fige po Iblan. Če me lih kerkrat mal zapreja u špehkamro, neč ne stri; kšeft je pa le šeft!“

„Ali te še vedno gonijo po špehkamrah?“

„I kajpa. Zadnč so me hotl dat že madaljo in me postaut za aufzegarja per restantih na iblanskmo gomestrat, pa nism marou. Je bolš, de je člouk frej! Pa sm se tud že naveličou tisteh ušiveh špehkamr. Člouk se še pošten naspot ne more. Unkat ena noč me je nekaj tku salamensk teščal, da nism mogu spat, pa je fertik. Ko pa se je storu dan, pa vidm, da ste ležale na dili pod manej dve slame navzkriž. — Prmišn mačk da ne morm zapopast ldi, koku de morja ležat na celem kup slame, ke pa še dve same bilke tku salamensk teščeja!“

Lepa „narodna“ kompanija.

V mednarodni liberalni rog, ki je na znamenje dunajske židinjne zatrobil v svet bojno pesem zoper koroške Slovence, je začela drobiti svoje „narodne“ melodije tudi tržaška „Edinost“! Kaj poreče k temu politično društvo „Edinost“ za Primorsko? „Edinost“ piše: „Pri polomu je prizadetih okoli 70 rajfaiznovk, med katerimi je mnogo slovenskih. Zato je ta polom obenem tudi velikanski udarec za slovenske klerikalce na Koroškem. Osobito so za monsignora Podgorca nastopili hudi časi. On je podpredsednik skrahirane združne zveze itd.“ Isto je prežvekal celjski liberalni „Narodni Dnevnik“ in temu še pristavil: In vočigled tem dejstvom si drznejo „Mirovci“ tako neumno farbat javnost! Resnica pa je, kar je poročal „Mir“ že zadnjič. Slovensko stranko kot tako nemški krščanskisocialni polomničesar ne briga. Velika večina slovenskih posojilnic je na priporočilo strankinega vodstva pristopilo k ljubljanski „Združni zvezi“. Le nekaj posojilnic je še ostalo pri celjski zvezi in tudi štiri posojilnice, ki so še nadalje ostale pri „Centralni blagajni koroških zadrug v Celovcu“, so že pred „krahom“ napovedale tam svoj odstop. **Torej ni pri „Centralni blagajni“ nobene slovenske posojilnice!**

In vse te štiri posojilnice so po zaslugi g. msgr. Podgorca, ki ga „Edinost“ napada, popolnoma zasigurane, popolnoma varne in nimajo pri „Centralni blagajni koroških zadrug v Celovcu“ naloženega denarja! Predno sta „Edinost“ in „Narodni Dnevnik“ sprejela take brezvestne vesti, ki so bile poslane istima brezdomno iz zlobnega namena, naj bi se bila informirala o verodostojnosti doposlanih poročil pri bolj informiranih ljudeh v Celovcu, in naj bi bila prej preštudirala pravila „Centralne blagajne“! Kje in katere so torej tiste mnoge slovenske posojilnice, kakor je „Edinost“ razprto tiskala, ki bi naj bile pri polomu prizadete? Gosp. Podgorci tudi ni podpredsednik „Centralne blagajne“. Uprav grdo je, če piše „Edinost“ — menda namenoma — o „skrahirani združni zvezi“. Ali namerava preslepiti ljudi, da bi zamenjali „Centralno blagajno koroških zadrug v Celovcu“ z ljubljansko „Združno zvezo“, ki ni s polomom v prav nobeni zvezi? O drugih meritornih napakah, ki so jih objavili po židovskih listih slovenski liberalni časniki, ne govorimo, ker nimamo nobenega povoda braniti „Centralno blagajno“. Najmanj pa pristojna „ogorčenje“ celjskemu „Narodnemu Dnevniku“. Če bi štiri slovenske posojilnice, ki so se res prijavile k ljubljanski „Združni zvezi“, se morale trpeti kako škodo, bi bili tega krivi ravno — Celjani! Ali so po preteku dveh let že pozabili celjski gospodje, da je sklicalo politično vodstvo 25. vinotoka 1908 v Celovec sestanek slovenskih posojilničarjev, kjer se je poudarjalo, da vse naše politično in gospodarsko stremljenje mora imeti svoj cilj v slovenski centrali v Ljubljani? Že iz tega vzroka se je priporočalo, da vse slovenske posojilnice, tudi one, ki so bile pri „Centralni blagajni koroških zadrug v Celovcu“, pristopijo k ljubljanski „Združni zvezi“. Da niso vse takoj pristopile, je zakrivil odposlanec celjskih gospodov,

g. Stibler, ki je povzročil, da tedaj ni prišlo do pravega končnega sklepa. Zato pa „Narodni Dnevnik“ naj ne zavija hinavsko oči!

„Narodni Dnevnik“ je poročal tudi sledeče: „Letos julija meseca so se vknjižile na nepremičnine (Jožefovoga društva) tudi tri slovenske cerkve in sicer one Sv. Neže, Sv. Ruperta in Sv. Ulrika za skupno 14.700 K. Zvedenci pravijo, da je tiskarsko društvo sv. Jožefa prezadolženo in da je denar, ki so ga posodila slovenska cerkvena predstojništva nemškemu društvu sv. Jožefa, izgubljen. Vknjižbo za navedena cerkvena predstojništva je izvedla pisarna klerikalnega odvetnika dr. Brejca v Celovcu.“ To „Narodni Dnevnik“ zelo hudo zameri dr. Brejcu in — divite se tej logiki — dostavlja: „in če pada odgovornost za Weissove čine in hudodelstva tudi na slovenske klerikalce — so si isti tega sami krivi!“ Kaj takega si še niti „Freie Stimmen“ niso upale zapisati! „Narodnemu Dnevniku“ bodi povedano, da je tisto posojilo že 15 let staro in je pisarna dr. Brejca to posojilo z vknjižbo na poslopje Jožefovoga društva le — zavarovala in je vsled tega posojilo popolnoma varno.

Nekdo je vendar moral to izvršiti; bilo je dobro in potrebno. Seveda se je „Narodni Dnevnik“ spodtaknil takoj nad tem kamenom, ker je zavaroval posojilo — dr. Brejci. Če bi bili to storili celjski advokati ali pa pisarna dr. Müllerja, bi bilo pa seveda vse v redu! Iz tega je jasno razvidno, da mislijo liberalci, ko govorijo o narodni politiki, le na svoje žepe! Samo gole osebnosti jih vodijo! Čisto po „Štajerčevi“ maniri diši tudi, če govori „Narodni Dnevnik“ v tej zadevi o kmečkem denarju! Denar je vendar cerkven, pa seveda — izraz „kmečki“ bo pri ljudeh bolj vlekel, četudi ne odgovarja dejstvu!

Drugi liberalni listi, kakor „Slov. Narod“, „Gorenjec“, sicer slovenske stranke izrecno niso spravljali v zvezo z nemškim polomom, a zakaj so pisali samo o „klerikalnem polomu“? Zakaj niso povedali, da je to samo zadeva nemških krščanskih socialcev, ti narodnoradikalni listi, ki so vedno polni narodnega ogorčenja nad Nemci in venomer vpijejo, da so kranjski klerikalci premalo narodni. Tudi ti so dokazali, da jim je boj proti takozvanemu „klerikalizmu“ prvo, narodnost pa le postranska stvar; to je treba poudarjati le, če je v prid liberalizmu! Kaj ne?

Tako je torej narodno delo liberalcev, ki sicer ne najdejo dovolj besed za platonično ljubezen do koroških Slovencev! Res! Mednarodni liberalizem se je znašel v sladkem objemu v boju zoper koroške Slovence!

Slovinci, ne dajte se begati!

Ne verjamite lažnjivcem po poklicu, da ne oškodujete samih sebe in slovenskih denarnih zavodov. Vsakega, kdor bi trosil o naših denarnih zavodih laži okoli, naznanite takoj s pričami naravnost strankinem voditelju dr. Brejcu! Poskrbelo se bo, da se lažnikom zavežejo usta na resnem mestu! V tem oziru nobenega usmiljenja!

Kupujte narodni kolek!

„Nace, torej ti želim srečno pot, pa pozdravi mi Štoklarjovega Janeza v Ljubljani!“ mu rečem, ko mu podam roko.

„Je že prou. Ti pa pozdrau u Clouc Motnica in njegouga dohtar Limeža. Pa jem rec, de nej le ostaneta nam Slovincem tku zvesta! Adija prjatu!“

Zvalil se je po robu in se trkljal navzdol. Jaz sem jo pa odmahal na drug konec.

Tako je bilo torej na Plešivcu, gospod urednik. Škoda, da Vas ni bilo zraven, mi ne bi bilo potem treba tega praviti. Povedal sem, kakor je bilo, in lahko bi povedal še kaj več, a lagati nimam navade in tudi nočem. Mal je blo lušno, mal pa ne! Če bi ne bilo gor Naceta, bi bilo meni gotovo dolgčas, ker družega zgoraj itak nisem poznal.

Tako, tako, počasi bo že bolje. Če se ne oženim, ali se ne izgubim kam iz Koroškega, potem se že še kterikrat vidiva. Bog Vas živi!

Tralala — hopsasa!

Janez Krokari s Krasa.

Kdor pospešuje „Mir“, dela za narod!

Smešnice.

Moderni posli. Gospa: „Kati, kaj to pomenja, neki vojak sprehaja se že pol ure pred našo hišo?“ — Kuharica: „Milostljiva, to bi mi bili lahko že prej povedali.“

Šla sva torej dol k gostilni. Pevci so se ravno vstopili tam na dvorišču v krog in zopet zapeli. Ko prideva do njih, me sune Nace v rebra:

„Ti, glej, tle pa kar brez not pojeja,“ mi pravi. „To je pa težko. Pr nas u Iblan imamo pa note al skire, kokr se jm prau po slovensk, pa še ne zapojema tku korajžen.“

Sedla sva v nizki sobi v temen kot in si naročila pol litra „ta grenkega“. Molčala sva in vlekla to „špago“, pa opazovala skozi okno mlade vesele pevce in poslušala navdušene govornike,

„Nace,“ ga vprašam po dolgem najinem molku, „na katero goro boš pa zdaj lezel najprvo?“

„Na nbena več! Zdaj se bom najprva spravu enkrat na iblansk grad, pa ne še prec, potl enkrat, ke bodo mal ponehal komarje in brencelne. Na iblanskem grad je zdaj zmiram poun hribolazcu, odkar so naredl gor planinska koč.“

„Beži, beži, Nace! Tebi več ne verjamem, ker si že pijan!“

„Kaj? Jaz pejan? Ti se pejan ti, k me ne zastopš! — Oča birt, še pou litra špage!“

Nace je že začel dremati pri mizi. Storil se je bil že mrak, zato naju je gostilničar vprašal, če hočeva gori prenočiti, a Nace ni hotel na noben način. Rekel je, da se že boji, da mu kdo doma ne pokrade tistega žganja in njegovih lesenih klobas in salam.

„Pa tud ponoč velik rajš rajžam, ko ni tolk muh in brencelnu.“ reče še Nace, ko greva iz sobe.

Na robu poslopja se ustaviva, da se posloviva. Debeli mesec se je priguncal izza gorovja in se nama režal v obraz.

„Gorotan“ in njegovo delo.

Kakor znano, je bil dne 3. septembra v „Benediktinski kleti“ redni občni zbor skupnega društva akademikov in učiteljev „Gorotana“. Večini koroških Slovencev to društvo seveda še po imenu ne bo znano, kaj šele da bi bili kedaj videli le sled sadu njegovega dela. Sicer je rekel o neki priložnosti prejšnji njegov tajnik, da si društvo prepoveduje vsako kritiko. A kdo se je bode mogel zdržati, če vidi, kako „Gorotan“ klavirno životari. Med akademiki zanj ni nobenega zanimanja. Saj k prvemu občnemu zboru, sklicanemu na dan 18. velikega srpana t. l. k Cingelcu na Trati, še vsi trije glavni odborniki niso prišli. Kaj pa moreš potem še zahtevati od navadnih članov? Edino zanimanje, ki še omogočuje društvu životarenje, je zanimanje učiteljev. To pa si lahko razlagamo s tem, da so slovenski učitelji prvič zbrani v društvo in to novo ima za nje v začetku še malo več privlačne moči. Kako bode pozneje, to bo pokazala bodočnost.

S takim delom, kakor je, je odpravljaj „Gorotan“ dosedaj, se ne more nobeden zadovoljiti, kateremu je res za delo, za pravo narodno delo in ne samo za fraze, katere tako radodarno razsipamo med ljudstvo samo, da svojo osebo pokažemo v kolikor mogoče lepi luči in da igramo vlogo „idealnega“ navdušenega rodoljuba, „ki nikoli ne misli na svoj žep“.

Cela vrsta odsekov obstoja v okviru društva „Gorotan“. A kje je delo, ki je njihova naloga, ki je njihov smoter? Gospodarski odsek imamo. Kje je delo na gospodarskem polju? Nič. Obrambni odsek imamo. Kje je obrambno delo? Nič. Kaj dela šolski odsek? Kaj dela dijaški odsek? Nič. Kje so veselice, katere naj priredi ali vsaj pomaga prirediti veselični odsek? Veselice ni bilo nobene. Kje so predavanja? Nič in zopet nič. Eno leto obstojajo odseki in strmite, še konstituirani niso. Da, reklo se bode, društvo se presnavlja in ima sedaj samo s seboj dosti opravka. Ha ha! Društvo se bode tako dolgo preosnavljalo, da bi koroški Slovenci — če bi bili navezani samo na njegovo delo — zraven čisto mirno zaspali. Tudi to zadostuje, da bo „Gorotan“ samo posojeval svoje ime, kakor knjižnici, ki se snuje v Velikovcu. Ej, ne lišpajmo se s tujim perjem! Še kratak pregled! Kaj je rezultat „Gorotanova“ truda oziroma ne-truda? Ničla. In potem še nastopi mogočni govornik dr. Hudelist in proglasi akademike in učitelje kot edino inteligenco na Koroškem, ki narodno dela. (Dr. Hudelist menda tudi duhovnikov ne prišteva več med inteligenco ali pa je mnenja, da duhovniki ne delajo za narod. Ured.)

Vendar ne lažite se samemu sebi! Saj tega vendar sami ne verjamite, čeravno ste mu ploskali, ker je to pač tako „dobro dejalo“ vašemu samoljubju. Kje so bili slovenski akademiki, kje so bili slovenski učitelji, ko so že drugi — kakor jih je novoizvoljeni predsednik (iur. Čemer) blagovolil imenovati — „obrekovalci“ delali na narodno prosvetnem polju, a drugače delali, kakor pa dela sedaj „Gorotan“, namreč ne z zvenečimi frazami, ampak res z dejanji, kojih sad uživamo koroški Slovenci še dandanes. Obrekovalci pa, „ki pravijo, da „Gorotan“ umira, da spi, a katerih ni bilo zraven, da bi jim povedal v obraz“, še trdijo, da „Gorotan“ spi in bomo tudi trdili, dokler ne bodo dejanja dokazala nasprotno. Bode videli. Vsaj blagajno si napolnite in povejte svojim članom, da morajo plačevati članarino. Tega namreč še niso vedeli po preteku enega leta, ker so se tako dobro prečitela pravila. Res lepo, kaj ne?

Koroške novice.

Resna beseda deželni vladi. Ni menda še dosti škode, katero poroča brezvestno, lažljivo hujskanje liberalnih listov nemške in slovenske baže zoper posojilništvo na Koroškem sploh. Sedaj prihaja še naša velemodra politična oblast in s svojo nerodnostjo pokvari še to, kar lažnivo liberalnega časopisja še ni pokončalo. Prihaja nam z dežele poročilo, da c. kr. orožniki povsod okrog po deželi stikajo in poizvedujejo, katere posojilnice ali druga društva imajo z nemško centralno kaso kaj opraviti. Po nekaterih krajih se te poizvedbe vršijo po raznih organih celo od hiše do hiše, kakor da bi ne bilo mogoče na veliko priprostejši način dognati, katere posojilnice so bile članice nesrečne nemške centralne kase. Treba bi bilo pogledati samo knjige nemške centralne kase ali združni register pri deželnemu sodišču, pa bi vlada takoj izvedela, za članice. To poizvedovanje po orožnikih je najneumestnejši korak, ki ga sploh

politična oblast v takem trenutku storiti more. S tem se dela čisto nepotrebno razburjenje tam, kjer ljudje o polomu v nemški stranki še ne vedo nič in kjer jih ta polom tudi ne briga nič, kjer s tem nemškim zavodom sploh ničesar niso imeli opraviti. Tako skrbi politična oblast pri nas, da se razburjenje in nered v deželi, če mogoče, še poveča. Zaradi te nečuvne nerodnosti, da ne rabimo drugega ostrejšega in bolj primerne izraza, bo treba odgovorne organe politične oblasti v deželi, še na drugem mestu na odgovor poklicati.

Sadovi te modrosti naših političnih oblasti se ponekod že pojavljajo. Tako se nam poroča, da je v Ukvah občinski sluga za ozirom na zgoraj omenjene poizvedbe orožništva hodil okoli od hiše do hiše in javno razglašal, da je vsled „krah“ nemške „centralne kase“ izgubljena tudi slovenska posojilnica v Žabnicah, četudi ta posojilnica nima z nemško „centralno kaso“ nobenega stika in ga tudi nikoli ni imela, temveč je učlanjena „Združni zvezi v Ljubljani“. Omenjeni občinski sluga pa je kljub temu ljudi nagovarjal, da naj se takoj s prihodnjim vlakom peljejo v Žabnice vzdignit denar iz žabniške posojilnice, in je bil celo tako predrzen, da je poizvedoval po hišah, kdo ima kaj denarja pri žabniški posojilnici naloženega in koliko. In vendar ve vsak človek, da je žabniška posojilnica v rokah vzornega načelnika, g. poštarja Ehrlicha. **Toda roka pravice se je že stegnila, in ukovski občinski sluga in tisti, ki za njim stoje, bodo imeli v najkrajšem času priložnost za svoje početje zagovarjati se na resnem mestu.** Državno pravdnništvo v Celovcu je vsled tozadavne ovadbe že uvedlo preiskavo. Z našimi slovenskimi denarnimi zavodi se ne bomo pustili šaliti! Polom med Nemci nas prav čisto nič ne briga. Kar so Nemci skuhal, to naj tudi sami pojedjo brez nas. Sedaj vsaj tisti naši kmetje, ki tako radi obožujejo vse, kar je nemškega, vidijo, da tudi pri Nemcih ni vse zlato, kar se sveti. Če poka med nemškimi krščanskosocialnimi Nemci ali med nemškimi nacionalci, to je za nas vseeno. Nемец je Nемец, pa naj bo krščanski socialc ali liberalc. Sovražna sta se nam skazala oba. Eden ima „Südmarko“, drugi pa „Ostmarko“. Zdaj naj se pa združite „Südmarka“ in „Ostmarka“, da potegneta nemški voz iz blata! Slovenci stojimo mirno ob strani in gledamo!

Zaradi zadeve Kayser in Weiss povzročajo nemškutarski in protestantski dvonogi in papirnatih hujskači vlagatelj pri slovenskih „Hranilnicah in posojilnicah“ le škodo, ako jim verjamejo; zakaj vlagatelji izgubijo, ako dvignejo denar, obresti za cel mesec. Zato pa zopet svetujemo Slovincem, da se ne dajo begati od naprotnikov, in naj takoj vsakega naznanijo, da se ga izroči roki pravice!

Lutrski klerikaleci vedo vedno očitati katoličanom, da jih hočejo duhovniki spraviti pod svojo komando in da so potem zgolj „farški hlapci“. Tukaj vam pa povem, kako se otveze lutrski učitelj, če hoče na Koroškem dobiti službo pod komando grofice Thurn. V dekretu se mu za bičujejo te-le dolžnosti: „1. mora učitelj priučiti in vzgajati izročeno mu mladino v temeljitem znanju lutrske vere in nrvnosti na podlagi sv. pisma in lutrskega katekizma po ukazih katehetovih. 2. Naj zvesto poučuje otroke po predpisani metodi v vseh predmetih, katere določuje učni načrt za ljudske šole, a zahtevaj naj več; učitelj vadi otroke prav posebno pevati cerkvene pesmi, sploh naj zelo goji cerkveno petje. 3. Učitelj naj živi tako, da bode za zgled vsem lutrskim udom občine, kako je res nrvno in krščansko živeti, moč mu dajaj molitev in neprenehana raba besede božje („unausgesetzter Gedanke des Wortes Gottes“) . . . Gospod pa, naš Bog, naj blagoslovi Vaše imenitno delo, da ga spravljate vedno v čast božjo in v častni in večni blagor izročene Vam mladine.“ Kaj bi porekel ves lutrski Jeruzalem, če bi se dekreti za učitelje katoliških šol tudi tako cedili pristne pobožnosti! Pa bi bilo vsaj resnica v njih, ne pa zgolj farizejstvo „kristjanov“ lutrske sorte, ki niti nočejo več verovati, da je bil Kristus Sin božji! In kaj bi rekli „katoliški“ učitelji, če bi dobivali od katoliške strani take dekrete, kakor jih dobivajo lutrski? To bi bilo vpitja črez klerikalno gospodaželjnost!

Šolske vesti. Razpisano je mesto nadučitelja na štirirazrednici v Kotmarivasi. Zahteva se znanje slovensčine, mesto za eno učiteljico v Podklostru, mesto nadučitelja v Št. Lipšu pri Rajneku, učno mesto v Spod. Dravbergu za žensko učno moč, mesto nadučitelja v Zg. Libučah. Slovensčina se zahteva samo za Kotmarovas in Zg. Libuče. Vsaj za nadučiteljevo mesto v Št. Lipšu pri Rajneku bi se moralo zahtevati od kompe-

tentov znanje slovensčine. Ali meni šolska oblast, da je Št. Lipš nemški? Kdaj bo že vendar enkrat red v tem oziru!

Celovec. Korajža velja, pravi pregovor. Imel sem to srečo, da sem se slučajno vozil z istim vlakom kot romarji iz dobrolske dekanije. Kar sem občudoval, je bilo lepo petje v več vozovih, kjer so dekleta prepevala skoro neprenehoma. To je bilo veselo! A še nečemu sem se čudil. Čemu pa? Da so dekleta tako narodna! In to so pogosto pokazala med vožnjo, posebno pa na postajah, kjer je vlak obstal. Kako lepo — in korajžno — so pele v Celovcu „Liepa naša domovina“ ali v Beljaku „Hej Slovenci“. To je bilo veselje gledati poslušalce. Kisli obrazi so dajali pevkam samo pogum in zabavo, tako, da se je vrstila domoljubna za domoljubno. Tako je prav! Zakaj bi se ne smeli bahati, da imamo tako krasne pesmi, ki bi jih Nemci sami radi imeli, če bi le slovenske ne bile. In čemu bi naj puščali svoje narodno srce doma, ko gremo s svojim vernim srcem romat?!

Celovec. Kmet je trpin, naj trpi tudi pri mošnji, si je najbrž mislil g. gostilničar ali restavratore celovškem kolodvoru, ko je dne 30. avgusta računal romarjem vrček piva po 30 vin., safalado (klobaso) pa po 16 vin., med tem ko je istega dne, ob istem času in pri istem gostilničarju samo par korakov proč isto pivo stalo vrček samo 20 vin. in safalada le en korak od njegovega stojišča (v bifeju) 12 vin., drugod pa 10 vin. Škandal!

Od Zile. (Narodno spanje.) Malokdaj se piše iz naše doline, in še tedaj nič veliko vselega. Na prvi pogled v „Mir“ se lahko prepričaš, da Kanalska in Zilska dolina spite narodno spanje, kajti razen iz Brnce in Brda, oziroma Melvič, nikjer ne čitaš o kakem vabilu na igro ali zborovanje. Nehote se moramo vprašati: Ali je bilo zmiraj tako? Nikakor ne, še pred nekaterimi leti smo imeli zborovanja in narodne veselice v Št. Lenartu, Pečah, Žabnicah, Zahomcu (Bistrica in Gorjane), v Št. Juriju, Št. Štefanu in celo v Blačah. . . In kdo je temu kriv, da zdaj ni več pravega narodnega življenja med nami? Mi sami, ker se bojimo — ne utegnemo ali nočemo — in čakamo — da se ljudstvo vzbudi. Največji vzrok, da so zborovanja posebno v poletnem času tako težko mogoča, pa so plesi in cerkvanja ali „žegni“. Ne samo vsaka župnijska cerkev, temveč vsaka podružnica ima navadno po dva ali celo tri „žegne“. In ker je poleg župnijskih precej podružnih cerkev, je lahko razumljivo, da nimamo časa hoditi na zborovanja in moramo še celo marsikateri „žegen“ izpustiti, ker je težko dva na en dan obhajati. Torej ples in zopet ples! Pod lipo kratko ali nič; na plesišču do jutra ali celo dva dni. Prav bi bilo, če bi se „žegni“ dividirali s številko 2. V vsaki župniji bi zadostovalo eno cerkvanje.

Ako Ziljan tak' rad bi ne rajal,
potem gotovo še boljše bi 'shajal,
manjkrat bil žalosten, večkrat vesel;
večkrat bi pel, in manjkrat bi klel.

Kar se tiče plesa, smo torej Ziljani precej napredni, kar zadene narodnosti, pa smo zelo potrpežljivi in zadovoljni ljudje. Na železničnih postajah imamo (iz Badenjevih časov) večinoma dvojezične napise, toda le redkokrat se zgodi, da bi bil kdo od nas tako „predrzen“ in bi zahteval listek v svojem, maternem jeziku. Le temu dejstvu imamo zahvaliti izključno nemške uradnike in postajne načelnike, le naša prevelika obzirnost ali boljše rečeno strahopetnost je vzrok, da se drznejši železniški uradniki za naš denar nas žaliti in se iz nas norčevati. Pisec teh vrst je bil osebno priča, ko je neki gospod zahteval v Beljaku listek do Vrbe. Zabuhli uradnik odgovori: „Wos is dos >Vrba<, dos kenn i nit.“ Gospod nemško: „Bodem vam jaz iz prijaznosti povedal in zapomnite si ime za drugikat, Vrba je >Velden.“ Uradnik: „A so, dos is Velden, i wor zwo Johr in Velden und kenn ka >Vrba<, sondern nur Velden.“ (A tako, to je Vrba, čudno; jaz sem bil dve leti v Vrbi in ne pozam Vrbe, ampak samo „Velden.“) Res čudno! Tudi glede pošte smo Zilani preveč prizanesljivi. Malokdaj kdo napiše slovenski naslov, in če ga napiše, pa še tedaj pridene kraj (pošto), kamor je namenjeno, v nemškem jeziku. Zakaj? Zato, da nemška poštarica ni jezna. O slovenskem uradovanju niti ne govorimo. Ako bi se nepozabljeni in velezaslužni Andrej Einspieler zdaj med nami prikazal, gotovo bi nam zapretil s svojo znamenito palico in bi zaklical: Slovenci, ne bodite strahopetne šalobarde ter se ne sramujte svojega od Boga vam danega jezika! In po pravici! Kajti, če mi v slovenskem jeziku zahtevamo in pišemo, s tem nočemo Nemcem nič žalega storiti, temveč hočemo samo doseči, da se nemški urad-

niki prestavijo v nemške, slovenski pa v slovenske kraje. In tega nam pač nobeden pameten Nemec ne bode zameril.

Grabštanj. (Naša šola.) Pod tem naslovom je nekdo v spomladi čisto resnično o naši šoli poročal, da smo ž njo nezadovoljni, ker so učitelji razven enega trdi Nemci, ker se otroci čisto nič ne učijo slovensko... Med drugim je tudi omenil, da učiteljica S. prepoveduje otrokom slovensko pozdravljati in govoriti. Ljudje o njej sploh radi govorijo in tudi z vso gotovostjo pričakujejo, da bo iz Grabštanja prestavljena. V spomin ji zapišemo sledeče: Ko se je razneslo, da je učiteljica svojo mater, ki je slučajno dobila od poštarce „Kärntner Tagblatt“, posvarila z besedami: „Lies nicht, Mutter, ist schwarz“ (Ne beri, mati, je črno, t. j. katoliško), se je neki kmet izrazil, da bi taki učiteljici ne hotel pošiljati svojih otrok v šolo. Na shodih liberalcev stoji imenovana učiteljica navadno pred vratmi in vsiljuje moškimi nemške šulverajnske znake. Ako bi gospod nadzornik bil malo otroke izpraševal, bi morebiti še kaj več izvedel. Upamo, da se izpolnijo obljube nadučitelja Leska, in da dobimo vsaj v drugi razred slovensko učiteljico, kajti kako more trda Nemka otroke, ki hodijo še le eno leto v šolo, poučevati? Nadučitelju na ljubo bodi povedano, da je takoj, ko je prišel zgoraj imenovani članek, pričel že prvence učiti latinske črke, a slovenskih ne, ker — Slovenci menda ne smejo slovensko znati, če hočejo srečni biti.

Velikovec. (Cesarska slavnost.) Tudi naša slovenska društva niso hotela izostati pri tekmovalju povodom 80letnega rojstnega dne našega presvitlega cesarja **Frančiška Jožefa I.** Zadnje nedeljo, dne 4. t. m., smo se zbrali velikovski in okoliški Slovenci in Slovenke v lepem številu v „Narodnem domu“ in priredili skromno veselico z namenom, čestitati našemu sivolasemu vladarju na cesarskem prestolu na Dunaju. Na zunaj sicer nismo mogli razviti takega sijaja, kakor smo brali po časopisih o drugih, zato pa so tem bolj bila prešinjena patrijotičnega čuta naša srca. Slavnostni govor je govoril č. g. kanonik J. Dobrovc; govoril je o postanku in razvoju avstrijske države in o vladanju našega jubilarja Frančiška Jožefa I. Po končanem govoru se je dvignila zavesa na gledališkem odru, in občudovali smo lepo živo podobo — poklonitev cesarju —; med tem je deklamovala belooblečena deklica Gregorčičeva: „Ti osrečiti jo hoti!“ Po deklamaciji pa so tamburaši zasvirali cesarsko pesem, katero smo vsi stoječ poslušali. Na to so uprizorili naši mladeniči in mladenke Krekovo igro „Tri sestre“. Že poprej večkrat smo občudovali njih spretnost; toda tako dovršeno še niso nikoli rešili svoje naloge, kakor to pot. Ne vemo, koga bi bolje pohvalili, da bi ne bili drugi zastavljeni. Zato pa izrečemo vsem svoje najodkritosrčnejše priznanje! Le tako naprej! Tudi naši tamburaši so tako ubrano svirali, da zaslužijo vsestransko pohvalo. Seveda smo si vmes tudi zapeli in tako z navdušenjem in v ljubezni do cesarja končali to redko slavnost.

Velikovec. (Naša „Hranilnica in posojilnica“.) Sploh je znano, kako vzorno deluje naš slovenski denarni zavod, ker je v pravih rokah. Ljudje imajo zaupanje do hranilnice in tudi vsa poročila o revizijah, posebno pa zadnje, izvršeno po ljubljanski „Zadružni zvezi“, se glasijo najugodnejše. Da ima naša hranilnica med ljudstvom zaupanje, kaže tudi dejstvo, da smo dosegli lansko leto prvi milijon prometa; in če bomo tako napredovali, kakor se vidi sedaj, dosegli bomo v tekočem letu poldrugi milijon. Zato pa opravljajo nasprotni lutrovski nemški časopisi in njih privrženci razni verski odpadniki naravnost satansko delo, ako slepijo in begajo ljudi zoper posojilnico, ker je v katoliških rokah, zaradi nemških duhovnikov Kayserja in Weissa, in spravljajo našo posojilnico v zvezo z nemško centralo v Celovcu. Naša velikovška slovenska „Hranilnica in posojilnica“ nima in ni imela nikoli opraviti z nemško „Centralkasse“ v Celovcu, ki je prišla sedaj v denarno zadrego. Naš denarni zavod je pri ljubljanski „Zadružni zvezi“, in torej ne more vsled nesreče v Celovcu ničesar izgubiti, še manj pa tisti, ki imajo tukaj naložen svoj denar. Sploh je pa to naravnost satanska zlobnost, ako sedaj planejo po nas katoličanin in naših katoliških zavodih tisti, ki za „očeta sirot“, monsignorja P. Kayserja niso imeli niti vinarja podpore. Kolikokrat je omenjeni gospod prosil deželni zbor podpore za svoje sirote v Trgu? Toda ravno naši svetovnoznani koroški napredni in nemškutarski poslanci so njegove prošnje vedno odbili. Lastnim sirotam niso privoščili kruha samo radi tega, ker so bili v katoliškem zavodu! Pač pa so imeli vedno odprto srce s podporami s katoliškim denarjem za protestantski zavod v Waiern pri Trgu. „Oče sirot“, ki je prišel v stisko zaradi krščan-

skega dela usmiljenja, mora sedaj delati pokoro, na kateri so sokrivi ravno tisti, ki se sedaj škodljivo smeji. Kje je zlobnost? Nemškonalnim in nemškutarskim poslancem, ki v deželnem zboru niso privoščili ubogim nedolžnim katoliškim sirotam vsakdanjega kruha, svetujemo, da se jih vsaj sedaj usmilijo in jih vsak po nekaj vzame v svoje oskrbovanje. Ako imate podpore za protestante, imejte tudi odprto srce za katoliške sirote, sicer pa molčite o svoji farizejski „ljubezni do bližnjega“! Slovenci, ne verujte nemškutarskim in protestantskim hujskačem!

Celovec. K romanju dne 29. in 30. avgusta se še poroča sledeče: Južna železnica je romarjem z vsem postregla, je šla gospodoma, ki sta nam oskrbela vlak, povsod na roko in dala nam večinoma slovenske sprevodnike. Vsa čast ji zato! A ne more se isto reči o c. kr. državni železnici, ki je nam postregla s samo nemškim osebjem in nas osrečila še s posebnim gospodom revizorjem, ki pač ni vedel, kako se pregleda poseben vlak, ampak vedel je, kako se potnikom napravljajo sitnosti. Pa saj je menda vsled tega že znan iz neke zadeve z državnim poslancem g. Waldnerjem. Priznati se mu mora, da je nazaj se vozeč že znal zahtevati: „prosim karta!“ Dobro je bilo, da so romarji bili dobro razpoloženi, da so si dali dopasti, da jih je smel šteti, kolikokrat jih je le mogel iz Beljaka do Žabnic in nazaj do Beljaka. Upam, da mu je danes že jasno, da se jih vedno sme manj voziti nego je plačano.

Iz kanalske doline. Čudni ljudje se najdejo na Sv. Višarjih. Mislijo namreč, da Slovenci ne smejo drugega pri njih delati kot kupovati. Da bi smeli zborovati, da bi razen pridig smeli še kaj drugega slišati, to gotovim ljudem ni prav. Dobro, da jih vprašati ni treba, ali bi blagovolili milostljivo dovoliti, da se sme zborovati, da sme ta in ta govoriti tak in tak govor itd. Tiho na uho povemo tistim gospodom, naj čez zimo malo premišlujejo, kateri denar jih je tako povzdignil, da bodo v prihodnje vedeli, da denar vernih Slovencev, in ne denar liberalnih nemškutarjev, ti navadno ne hodijo v cerkev, če imajo tudi desetkrat na dan priložnost kot na pr. na Sv. Višarjih. Naj to zadostuje!

Dobrovas. 17. avgusta si je nek letovičar ob Klopinskem jezeru dovolil nekaj posebnega. Napravil je izlet v gozd pod Probojem, kjer je pasel Zablatnikov fant živino. Temu fantu da sladkorčku podobno reč, kar seveda fant z veseljem sprejme in zaužije. A kmalu so se pokazale posledice. Fant je postajal zbezan, je vpil, nenavadno letal in skakal — letovičar pa je opazoval, kako se stvar razvija — doma je šel fant nad svojega brata s sekuro. K sreči so domačini zapazili, da si je pretrgal srajco pod vratom in kako mu vrat oteka. Od fanta niso mogli zvedeti nič posebnega, ker je bil že popolnoma omočen. Kmalu že tudi govoriti ni mogel. Ko domači spoznajo opasni položaj, ga takoj spravijo k zdravniku sem v Dobrovas. Se je mogel reči zdravnik očetu: Hvala Bogu, da ste ga takoj pripeljali, malo pozneje bi ne bilo več rešitve za fanta. — Vprašamo merodajne činitelje, ali so vzeli ta slučaj za znanje, ki jim ga je naznanil sam g. zdravnik, kakor se je izrazil napram očetu, in kako mislijo poskrbeti, da bodo stariši z mirnim srcem mogli pustiti otroke pri živini? Do zdaj še nismo zapazili nobenega koraka.

Prevalje. (Odgovor lažni vemu kljukcu v „Štajercu“.) Obrekljivi „Štajerc“ venomer laže o naši duhovščini. To pa mu ne zadostuje. Zato se je spravil nad cerkovnika. Umrl je namreč pred kratkim delavec Smodej, ki je bil res pošten in trden katolišk mož, tako, da nikakor ni zaslužil poleg križa tisto rdečo „feco“. Res je, da je bila jama premajhna in da truplo ni bilo pokopano tako, kakor je postavno predpisano. Tega „škandala“ pa nisem kriv jaz, kakor mi očita „Štajerc“ dopisun, ampak kriv je tega župan Pristov. Pokojnikov sin je namreč hotel, da bi se skopal očetu grob tam, kjer počiva njegova mati. Tega nisem hotel storiti, ker je grob še prenov. Zato je župan Pristov, ki je bil zraven, sinu dovolil, da je smel kopati moj pomočnik grob poleg pokojne matere, česar po postavi ne bi smel storiti, a ubogal je gospoda župana, ki je tudi za to odgovoren. Izkopal je grob, v kojem je bilo še skoraj docela ohranjeno truplo, tako da je moral vsled smradu večkrat zbežati. Da je bila jama prekratka, nisem kriv ne jaz, ne moj pomočnik, ki ni mogel odsekati mrliču, ki je bil pri glavi, nog ali onemu, ki je ležal pri nogah, glave. Kriv pa je tega sam Pristov, ki na pokopališču vse komandira in od drugih zahteva, da se postava izpolnuje, sam pa je dovolil, da se je taista kršila. Sedaj mi je tudi že jasno, v kateri osebi se skrivajo „žandarji“, ki so me naznanili c. kr. okrajnemu glavarstvu, ko sem parkrat na prošnjo sorodnikov brez županovega dovoljenja izkopal grob

izven vrste in ne v vrsti, kakor ukazuje postava. Gospod župan, zakaj me pa takrat nihče ne naznani, kadar na vaše dovoljenje kopljem grobove zoper postavo? Kaj ne, samega sebe je težko tožiti, pač pa lahko druge? Dopisun mi poleg tega še očita, da si pustim prav dobro plačati. Na to odgovorjam kratko: Dopisun se more z vsemi svojimi pristaši vred v tem oziru najmanj pritoževati, ker od takih ljudi ne dobim navadno sploh nobenega plačila. Sploh pa obljubim 20 K nagrade vsakemu, ki mi dokaže, da sem kdaj več računil, kakor mi dovoljuje štolni red, ki leži vsakemu na upogled. Če pa „Štajercijanci“ niso zadovoljni z menoj, naj si kopljejo grobove sami! Samo to vam svetujem, da grobov ne merite po svoji pameti in hudobiji, drugače bi utegnili biti pokopališče že za enega samega premajhno. *Štefan Kramolc*, organist in cerkovnik.

Vodičavas štebenjske župnije. Za zidavo šolskega poslopja za 3razrednico v naši vasi hvalevredno tekmuje „Südmarka“ in „Ciril-Metodova družba“. Prva dobrotnica hoče 52.000 K samo le nekako posoditi, za to uslugo pa prvo odločilno in ponemčevalno besedo imeti. Druga pa hoče drage volje šolo na svoje stroške brez kakšnih obveznih pogojev postaviti. Zaradi tega šolskega vprašanja se torej naša skoz in skoz slovenska vas začenja po časopisih bolj pogosto imenovati. Vaš cenjeni „Mirov“ dopisnik pa lepo slovensko ime naše vasi popolno napačno in nepravilno piše, namreč: „Dičja vas“, kar je brez vsega pomena. Imenuje se pa pravilno: „Vodičavas“. — Obilno vrelcev izvira zad za vasjo in tudi potočič teče skoz vas in zato „Vodičavas“! Nemška kolobocija tega imena pa se glasi: „Gödersdorf“! Oba sloveča nemška jezikoslovca brata „Grim“ bi bila lahko vesela te imenitne prestave. Morebiti bi zasledila po tem imenu tukaj ostanke nekdanjih Gothov! Bržkone uprav za to „Südmarka“ tako željno dela in hrepeni po 3razredni nemški potrapalnici in mučilnici za pristno slovenske otroke, da bi jih prejkoslej pritisnila na srce njihove pastorko, velike matere Germanije.

Podljubelj. (Na občnem zborovanju) v nedeljo sta poročala prvi g. kaplan Katnik iz Borovelj, ki je razložil vzroke Kayserjevega poloma in naše stališče do njega. Ljudstvo se je vidno pomirilo, ko je zvedelo, da nobena slovenska posojilnica na Koroškem nima denarja pri Nemcih. Gospod kaplan, ki je tukaj prvokrat nastopil kot govornik, govori prijetno, gladko in za vsakega razumljivo. Veselilo nas bo, če se večkrat oglasi v naših vrstah! Isto velja tudi o g. Schöffu, tajniku „Zadružne Zveze“, ki je govoril o potovanju krajskih in koroških kmetov v Švico. Zborovanje je otvoril g. podpredsednik župan Valentin Laussegger iz Slov. Plajberga. Po zborovanju se je predstavljala igra „Brat Martin“, ki je, kakor je bilo slišati iz prisrčnega smeha, jako ugajala mnogoštevilnemu občinstvu. Znancem v tujih krajih moramo še povedati, da smo imeli zopet jako grdo vreme. Tokrat so nas počastili s svojim pohodom tudi celovski društveniki. Po predstavi se je zapelo nekaj krasnih pesmi; našim ljudem se je že z obraza videlo, kako so veselili, da so pod svojo streho sami svoji gospodarji. Kolikor nam je znano, se bo ta igra v kratkem še enkrat predstavljala v Celovcu.

Podljubelj. (Še enkrat žabura.) V nedeljo smo za trdno pričakovali, da pride štajercijanski obrekovalec v našo posojilnico, kamor je bil povabljen, in se s svojimi očmi prepriča, pa ga ni bilo. Tu se zopet vidi, kako so naši nasprotniki, laž obrekovanje, zavijanje, goljufija, vse mora pomagati, da bi se preslepilo naše ljudstvo. Hvala bogu, naši ljudje so že toliko zreli, da se za „Štajercovo“ pisavo ravno toliko brigajo kakor Čauko za Stambulovo lajanje.

Št. Rupert pri Velikovu. Na letošnjo Veliko Gospojnico ste bili v materini hiši šolskih sester v Mariboru poleg drugih redovnih kandidatij tudi dve koroški Slovenki preoblečeni in postali šolski sestre, namreč učiteljica Barbara Štih, doma v Št. Janžu v Rožu, hči pokojnega vrlega slovenskega rodoljuba Martina Štih, pd. Šlemica v Št. Janžu, in Micka Muri, učiteljica ročnih del, iz ugledne slovenske Murijeve družine na Jezerskem. Obe novi sestre ste bili nekaj vzorni učenki in gojenki naše „Narodne šole“. Novima č. sestrama in njunim staršem iskreno čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova!

Prevalje. (Pozor!) Nasprotniki čudovito hujskajo proti naši posojilnici in razširjajo o njej najgorostasnejše laži. Pri zadružnikih govore, da je posojilnica občutno prizadeta pri nemškem krahu v Celovcu, da je kupila v Rablju rudnik, ki se ne bo izplačal, da je posojilnica sploh pri kraju. Dosti so jih že nafarbali, da so vzdignili svoje vloge, s kojih pomočjo namerava baje Pristov ustanoviti svojo nemčursko posojilnico.

Zato opozarjamo naše ljudi, naj pazijo na vsakega, ki razširja take laži o naši posojilnici, da se jih dene pod ključ. Za nekatere že vemo.

Št. Danijel. (Nov oltar.) V nedeljo, dne 28. avgusta, smo obhajali pri nas prav lepo slovesnost, namreč god cerkvenega patrona in obenem ustanovitev bratovščine presv. S. J., najbolj pa je povišalo slovesnost blagoslovljenje novega stranskega oltarja, katerega so nam blagoslovili č. g. dekan F. Marinič ob asistenci štiri drugih duhovnikov. Glavna podoba predstavlja v reliefu nebeškega Zveličarja, kakor blaženi Margareti Alakok razodene svoje Srce, zgornji relief pa nam kaže Kristusa na križu, ko vojšček s sulico prebada njegovo božje Srce. Ob straneh stojita kipa sv. Lenarta in sv. Florijana. Oltar je napravljen v renesančnem slogu in prav lepo in okusno izdelan, tako da vsakomur ugaja in se lahko kosa z različnimi tirolskimi izdelki, katerih najdemo toliko tudi po slovenskih cerkvah. Postavil je oltar naš domači mojster Janez Goleš, zdaj podobar v Pliberku za primeroma nizko ceno 1.357 kron. Slovenci, čemu naročevati vse iz tujine, ko imamo doma izvrstne mojstre, ki pa morajo med brati navadno jesti prav trd kruh, ali pa še tega nimajo. Ni vse dobro, kar iz tujine pride.

Št. Lenart pri sedmih studencih. (Od naše posojilnice.) Neki zlobni jezik je spravil med vlagatelje naše posojilnice popolnoma lažljivo vest, da je naša hranilnica in posojilnica pri polomu nemške kršč. soc. centralne kase v Celovcu prizadeta. Vsled tega je prišlo zadnje nedeljo mnogo vlagateljev večinoma iz Peč, vzdigniti svoje vloge. Vsem vlagateljem bodi tu javno povedano, da naša hranilnica in posojilnica niti vinarja ni imela naloženega pri omenjeni celovski centralni kasi. Naj se torej vlagatelji nikar ne pustijo nalagati od zlobnih ljudi. Njih denar je popolnoma varen. Če pa bomo zvedeli za tiste zlobne lažnivce, jih bomo neusmiljeno tirali pred sodnijo. Toliko v pojasnilo našim vlagateljem. *Odbor.*

Možica. (Slov. katol. društvo „Peca“) je imelo pretečeno nedeljo svoj mesečni sestanek. Na sporedu je bil govor in dve igri: „Marijin otrok“ in „Črevljarij“. Udeležba je bila še precejšnja, a bilo bi še več ljudi, ako bi se ravno ta dan ne bil pričel znani pliberški letni sejm, ki ima pri ljudstvu v okolici veliko privlačnosti. V večjem številu so se udeležili prireditve udje bratskega društva na Prevaljah, kateri so se pripeljali na okrašenem vozu; vsa čast vrlim mladeničem! Govornik iz Celovca je posebno povdarjal, da se nikomur ni treba sramovati biti ud slovenskega izobraževalnega društva, nasprotno, slovenski mladenič, slovenska mladenka morata biti ponosna na to, že današnja prireditve, na kateri se uprizore dve igri, dokazuje, da je slovenska mladina, zbrana v izobraževalnem društvu, v resnici napredna in za pravi napredek vnata; kje po celem nemškem Koroškem in še manj med „fortschrittlich“ nemško-mislečimi Slovenci najdemo kaj podobnega! Končno je govornik pojasnil že iz „Mira“ znano zadevo, ki se tiče takozvanega poloma v nemški krščanskosocialni centralni kasi, s katero Slovenci niso v nikaki zvezi. — Igralci so izvršili svojo ulogo izvrstno, pri dekletih v „Marijinem otroku“ smo občudovali popolno varnost nastopa, fantje so pa igrali „Črevljarij“ naravnost mojstrsko. Tamburaši iz Prevalj, sicer majhni „možje“, so imenitno udarjali pod vodstvom „očeta“ Abrahama in so tako mnogo pripomogli, da je prireditve vsestransko dobro uspela.

Prevalje. (Odgovor lažnivemu „Štajercu“.) Skoraj ni vredno, da bi odgovarjal podlemu „Štajercu“ dopisunčku, ki se že vsakemu poštenemu človeku gabi. Ker pa razširja o meni tako gorostasne laži in skuša gotove ljudi proti meni nahujskati, je treba, da mu na mestu zavežem lažniva usta. Dopisun laže, češ da sem na pokopališču ob pogrebu pokojnega očeta Smodeja „uganjaj svojo znano politiko in da sem jo potem popihal v cerkev, da jih ne bi bil dobil po svojih kranjskih kosteh za žive dni.“ Vse skupaj — samo laž. Kajti vsi pričujoči vedo, da razun običajnih molitev, ki sem jih molil na pokopališču ob strani č. g. Ogrisa, ki je vodil pogreb, nisem izgovoril niti besedice. Ali smatra dopisun morda tudi molitev za političen čin? Tega ne verjamem, ker vem, da rad politizira, a molitev mu ne diši. Če sem šel po končanem cerkvenem opravilu v cerkev, sem storil to, kar mi je vedno storiti in ne vsled bojazni za svoje „kranjske kosti“, ki so prišle čez par minute

na dan in so še zdaj — hvala Bogu — precej zdrave. Vrhunec smešnosti pa dosega dopisnik s trditvijo, da sem izgubil vse zaupanje med ljudstvom, ko vendar ve, da je vse pošteno ljudstvo na moji strani, a na njegovi le ljudje, ki so zatajili Boga svoj narod. Laž je tudi, da bi bil šolarji za menoj „Hetzpfafe“. Res pa je, da me moji mali pozdravljajo vsi z lepim krščanskim pozdravom, četudi jih dopisnik doma šunta proti meni. Zato me veseli, da imam do malih nedolžnih src več vpliva, kakor nesrečni oče, ki hoče svoje otroke odtujiti Bogu in narodu. Razumem, da sem dopisunu na poti, a prej ne grem, da njega spremeljam na politično pokopališče. Potem bo pa mir in pokoj! *Anton Štritof, kaplan.*

Zahvala.

O priliki cesarske slavnosti, katero je naše velikovsko slov. katol. izobraževalno društvo dne 4. kimavca t. l. v proslavo cesarjeve osemdesetletnice v „Narodnem domu“ v Velikovcu napravilo, so zborovalci v smislu želje presvitlega našega cesarja, da naj se njegov jubilej proslavlja z darovi za dobre namene posebno za uboge otroke, darovali 18 kron 60 vinarjev za zimsko šolsko kuhinjo naše „Narodne šole“. V imenu naše šolske mladine se vsem preblagim dobrotnikom za njihovo dobrotljivost presrečno zahvaljujemo in kličemo: Bog plati stoterno!

V Št. Rupertu pri Velikovcu, dne 6. kimavca 1910.

Vodstvo „Narodne šole“.

Gospodarske stvari.

Odkodnina za vsled boleznih zaklane svinje.

Deželna vlada koroška je razglasila, da je za mesec september tekočega leta določila ceno za klavne svinje, ki se morajo zaklati vsled povelja od strani oblasti ali ki poginejo vsled od oblasti odrejenega cepljenja, za kilo mesa po povprečni tržni ceni za klavne svinje vseh kakovosti v deželnem glavnem mestu Celovec za 1 K 73 vin.

Društveno gibanje.

Možica. V nedeljo, 11. septembra, dopoldne ob 11. uri vrši se v gostilni pri „Žagmojstru“ ustanovni shod nove „Hranilnice in posojilnice v Možici“, na katerem govori združni revizor L. Schöff iz Celovca. K obilni udeležbi vabi *odbor.*

Politične vesti.

Dr. Šusteršič — Hribarjeva zadeva.

Dr. Šusteršič je iz Rive brzovjavil v imenu S. L. S. „Unionu“ v Prago, da je v interesu občinske avtonomije z vso odločnostjo na merodajnih mestih nastopil za potrditev Ivana Hribarja za ljubljanskega župana. Za neresnično je smatrali, da bi nepotrditev Hribarja mogla kaj vplivati na stališče S. L. S. nasproti vladi.

Reorganizacija čeških poslancev.

Dne 2. t. m. popoldne so se posvetovali pod predsedstvom agrarca dr. Udržala češki poslanci v Pragi v zborovalni dvorani češkega narodnega sveta. O posvetovanju, ki je trajalo skoro tri ure, so izdali sledeč komunikate ali oficijelno poročilo: Parlamentarna komisija zveze čeških državnih poslancev je v svojem posvetovanju dne 2. septembra v Pragi z ozirom na sovražni sistem in na politični položaj soglasno spoznala potrebo organične združitve češke delegacije v državnem zboru. Iz tega vzroka se je izvolila komisija, da izdela pravila skupnega kluba. — V debati so posamezni govorniki ostro napadali ministskega predsednika zlasti zaradi odloka glede ljudskega štetja, ki določa, da se bo še zanaprej vršilo ljudsko štetje po občevalnem jeziku in ne po narodnosti.

Cerkvene vesti.

Sv. Višarje. (Romarski vlak dekanije Dobrlavas.) Jedva so se poslovili slovenski možje in mladeniči, večinoma iz Podjune, od Sv. Višarj, polni navdušenja in veselja, že je prihajala druga mnogobrojna četa počastit sv. višarsko Devico Marijo. Prihajale so s posebnim vlakom mladenke in žene — moških je bilo samo okoli 40 — iz Podjune. S svojim velikim številom so pokazale posebno mladenke, da nočejo zaostajati

za mladeniči, da tudi hočejo skupno počastiti sv. višarsko mater. Veselje in navdušenje sije z vseh obrazov, ko jih sprejme preč. oče s primeranim prisrčnim nagovorom. V dolgi procesiji se bližajo sv. višarski cerkvi med petjem litanij in lepim Marijinih pesmi. Pač vsakdo je moral občudovati ubrane, izvežbane glasove podjunjskih pevki. Ko sem gledal ta lepi prizor, zdelo se mi je, kot da gledam samo srečne obraze, ki so daleč spodaj pustili zemeljske skrbi in grenkosti, obraze, s kojih sije neskaljena sreča in le eno hrepeneenje: biti kmalu pri Mariji. — Zvečer in zjutraj so se opravile navadne pobožnosti. Ob 11. uri dopoldne se zopet zasliši krasno petje — romarji odhajajo pojoč litanije. Nad vse prisrčno in ginljivo je bilo slovo. Bog dal, da bi besede in sklepi postala dejstva, da bodo spomini od jubilejnega romanja trajni — trajni v srcih!

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začenši blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,

ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Kaj je novega po svetu.

Sovraštvo do Slovencev. V bližini Gleichenberga je bila v nedeljo, dne 28. avgusta, v neki gostilni veselica. Ko se je kočijaž Janez Predikaka, doma iz Št. Petra pri Mariboru, vračal v temi domov, so ga nemški fantalini s kamenjem napadli. Dva kilograma težek kamen, ki ga je Predikaka dobil v glavo, ga je ubil. Surovine so nesrečreža potem pustile ležati v luži krvi. Kje so divjaki?

Hladnik in Hladnikova gospa pred poroto. Sodišče je stavilo na porotnike deset vprašanj. Porotniki so zanikali vprašanje glede poskušene umora, pritrtili pa vprašanje glede napepljevanja h krivemu pričevanju goljufige in krivde. Na podlagi tega pravoreka porotnikov je bil Hladnik obsojen v 7 mesečno težko ječo, poostreno z enim postom vsak mesec. Gospa Hladnikova je bila oproščena.

Vojne vaje laške mornarice v Jadranskem morju. Laški list „Secolo“ izjavlja, da so vojne vaje velike politične važnosti. Prvič manevrira laška mornarica v morju, ki si ga je dosedaj lastila Avstro-Ogrska. Zavezni državi naj se pokaže, da je laška mornarica v obrambo Italije dovolj močna in da v slučaju vojne more obvladati Adrijo. List „Preparazione“ se peča s stališča Italije na morju. Francoska prevladuje v Sredozemskem morju; na vzhodu obvladuje avstro-ogrsko mornarica. Beneški zaliv, to je tista mornarica, ki je postala znana šele po sramoti pri Visu — po sramoti, ki še čaka, da se jo opere. Italija se nahaja v železnem obroču, katerega se mora oprostiti. — To so pravi vojni klici Lahov zoper svojo zaveznico Avstrijo.

Zagrebski
Franck
kot tovarniško znamko
priporočujemo kot priznano **najboljši** pridatek za kavo!
al. zagan 1855, 1-101

Jodlbauer — čez veliko lužo. Socialdemokratski deželni poslanec, občinski svetnik in urednik socialdemokratskega glasila „Arbeiterwille“ J. Jodlbauer v Gradcu je čez noč izginil. Bil je eden najglasnejših, kadar so se socialni demokratje „zgražali nad korupcijo“ katoliških strank. Jodlbauer je tvoril med socialnimi demokrati s poslancem in urednikom Reslom in dr. Schacherlom triperesno deteljico, ki je socialni demokratje niso mogli prehaliti. Neki graški list poroča o Jodlbauerjevem begu sledeče: „Že dalje časa je po Gradcu krožila vest, da je urednik „Arbeiter-

Hranilne vloge

se obrestujejo po 5%.
Izdaja hranilnih znamk.

Avstr. hranilno, kreditno in stavbeno društvo

reg. zadr. z omej. por.
Centrala Dunaj, VI., Theobaldgasse 4.

Državna kontrola.

Domači hranilniki

se oddajajo brezplačno.

wille-ja", občinski svetnik in deželni poslanec Jodlbauer, obrnil hrbet mestu, v katerem se je tako visoko povzdignil. Kakor poročajo od zanesljive strani, je ta vest, o kateri so v socialdemokratskih strankah krogih sicer že mnogo razpravljali — resnična. Jodlbauer je zapustil v začetku minolega meseca Gradec in ž njim je izginila tudi žena nekega znanega strankinega voditelja. Žena pobeglega je ostala še nekaj dni v Gradcu, potem je zaprla stanovanje in se preselila k mačehi v Langenwang. V Langenwangu so se že čudili, da še ni prišel poslanec Jodlbauer, ki je prihajal tja sicer redno vsako leto. To bi bilo sicer zanj zelo težavno, ker je šel na počitnice v čisto drugi smeri. Kakor se zatrjuje, je bila zadnja vest od Jodlbauerja dopisnica iz Trsta, v kateri je poročal svoji ženi, da je plačo za meseca avgust in september že potegnil. Znano je, da vodijo iz Trsta mnoge poti v daljni svet. Nihče ne ve, kje se sedaj nahaja pogrešani. Zapuščeni čimdalje glasneje kličejo: Jodlbauer, kje si? Ni ga skoro meseca, da bi ne zmanjkalo kakega socialdemokratskega voditelja. Z vsakim pa zgine še kaj drugega, z Jodlbauerjem na pr. žena nekega drugega strankinega voditelja.

Mnogo Pratik se dandanes vsiljuje našim bralcem po širni domovini, toda izbira je prav lahka. Kdor je le enkrat imel v rokah našo „Družinsko Pratico“ s podobo sv. Družine, nikdar več ne bo segel po kaki drugi Pratici. Posebno letošnja izdaja se bo prikupila vsakomur zaradi raznovrstnega poučnega in zabavnega berila in lepih slik. — Zahtevajte jo povsod!

Darovi.

Za pogorelce v Rikarjavasi: Č. g. Franc Cepic v Kazazah 5 K, župni urad na Ojstrici pri Spod. Dravbergu 6 K.

Za „Slov. Stražo“ se je nabralo na romarskem vlaknu S. K. S. Z. na Sv. Višarje 34 K 51 vin.

Pristaši, zaupniki, širite „Mir“!

Tržne cene v Celovcu

1. kimavca 1910 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	19	20	11	95
Rž	16	17	28	10
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—
Oves	14	16	50	46
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	28	57	18
Turščica	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—
Fizola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	—	6	—	—
„ kisló	2	40	5	—
Slama	2	40	4	40
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje), 1 kg	—	8	—	20
Surovo maslo (putar), 1 „	—	3	—	60
Slanina (špeh), povoj., 1 „	—	2	40	2
„ surova, 1 „	—	2	10	2
Svinjska mast	—	2	20	2
Jajca, 1 par	—	16	—	20
Piščeta, 1 „	—	2	40	2
Race	—	4	—	5
Kopuni, 1 „	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	—	3	—	3
30 „ „ mehka, 1 „	—	2	—	70
			2	90

Živina	Počrea		100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
	od	do	žive vage	zaklana		
			od	do		
			od	do		
			v kronah			
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	520	542	84	—	13	8
„ za vožnjo	416	490	—	—	10	6
Junci	210	280	—	—	3	2
Krave	220	492	74	—	42	20
Telice	206	—	—	—	2	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	18	66	—	—	146	102
Ovce	—	—	—	—	—	—

Z gotovim uspehom
se uporablja za skrbno varstvo vsake rane praško domače mazilo.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo štiri pušice, za K 7- pa 10 pušic poštnine prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. in k. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“
Praga, Mala straná, vogal Nerudove ulice št. 203.
Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske.

Vabilo

na

izredni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Devici Mariji na Jezeru v Prevaljah

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši

v nedeljo, dne 18. septembra 1910, ob 3. uri popoldne, v hranilničnih prostorih pri Šteklju.

Spored:

1. Odobritev letnega računa za leto 1909.
2. Slučajnosti.

Opomba. Ako bi ob določeni uri ne bilo došlo dosti zastopnikov, se bo zborovalo eno uro pozneje brez ozira na število zastopanih udov.

K obilni udeležbi vabi načelstvo.

Letnik 1911

naše „Družinske pratike“

je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v „Katoliški bukvarni“, prodajalni „Katol. tisk. društva“, dalje v trgovini Ant. Krisper, Vase Petrič in Ivan Korenčan; v Trstu: prodajalna „Katoliško tisk. društva“. — Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik.

Loterijske številke 9. septembra 1910:

Gradec 26 86 83 80 46

Dunaj 4 61 28 77 52

Klimaks-motor

na 3 konjske sile,

nov, komaj 1 leto v rabi, pripraven za obrtnijski ali kmetijski obrat, se takoj oddá.

Franc Lubas,
Spodnji Dravograd.

10 zapovedi

za

kmetovalca,

velevažno v gospodarstvu, zastoj in poštine prosto dobi vsakdo, kdor ponje piše, od lekarnarja **Trnkóczy** v Ljubljani, Kranjsko, Avstrija.

Naznanilo.

Radi sklepanja letnega računa **Št.-Jakobska posojilnica v Rožu** v mesecu septembru

ne uraduje. Načelstvo.

Superfosfat

mineralno in animalično, najbolj priznано, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilno sredstvo fosforove kisline

za vsako zemljo.

Vsebina strogo zajamčena. Zajamčen najhitrejši učinek, najboljši uspehi.

Za pomladansko obdelovanje neogibno potreben.

Dalje

amoniakove, kalijeve in solitarjeve superfosfate

odpošiljajo vse

tovarne umetnih gnojil, trgovci, poljedelske zadruge in društva.

Pisarna: Praga, Prikopi 17.

Mlin naprodaj

ob veliki cesti blizu trga s tovarno, kjer dela do 500 mož. Mlin je na tri tečaje, ima stalno vodo in je pri hiši tudi pekarija s štirimi sobami. Zraven mlina je hlev in koteči za svinje, drvarnica in šupa za vozove ter dva velika vrta. Proda se zaradi odpotovanja. Več pove **Marija Puškarič**, mlinarica v Brdinah, pošta Guštanj, Koroško.

Louske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporočá

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

☛ Ceniki brezplačno in poštine prosto. ☛

Z dunajske lovske razstave.

Namesto 40 K, samo 6 K.

Vos divjega kozla

podoben jelenovemu vosu, nov, zelo lep, 16 centimetrov dolge, fine, tanke dlake v staro-srebrnem tulcu z lovskim križem, vse skupaj samo K 6.—; ivjasti lasci zajamčeno pristni (prigodni kup).

Vezavec vosov

Fenichel, Dunaj, IX., Altmüllerg. 3/I.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavniča K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavotje.

☛ Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila. ☛

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanj na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.